

SVÁTOST
BIŘMOVÁNÍ

PŘÍPRAVA
A POUČENÍ
BIŘMOVANCŮ

NAKLADATELSTVÍ
KROPÁČ & KUCHARSKÝ PRAHA

SVÁTOST BIŘMOVÁNÍ

Příprava a poučení biřmovanců

KE CTI DUCHA SV.

A KRÁLOVNĚ VŠECH MILOSTÍ

NAPSAL J. V.

PRAHA

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ

NIHIL OBSTAT

**Mons. prof. Dr. Josephus Beran,
censor.**

IMPRIMATUR

**Pragae, die 16. Martii 1938.
Prael. Dr. Theophilus Opatrný,
vicarius generalis.**

N. 3511.

ZÁKLADNÍ PRAVDY SVATÉ VÍRY.

Jest šest základních pravd svaté víry a to: 1. Jest jeden Bůh. 2. Bůh jest spravedlivý Soudce, jenž dobré odměňuje a zlé trestá. 3. Bůh jest ve třech božských osobách, Otec, Syn a Duch sv., nejsv. Trojice. 4. Syn Boží se vtělil, aby nás svojí smrtí na kříži vykoupil. 5. Duše naše jest nesmrtelná. 6. Milosti boží jest nevyhnutelně ke spasení třeba.

Že Bůh jest, svědčí nám zjevení boží i náš rozum. Zjevení boží nám oznamuje, jak se Bůh lidem zjevoval. Ve Starém Zákoně se zjevoval v různých podobách patriarchům a prorokům. V Novém

Zákoně skrze svého jednorozeného, vtěleného Syna, Ježíše Krista. Zjevení jest zaznamenáno a obsaženo v Písmě sv. St. a Nov. Zákona a v tradici čili v ústním podání katolické Církve.

1. Pojem o Bohu má-li býti Boha důstojný, musí býti nejvznešenější.

Bůh jest bytost nejdokonalejší. Nejdokonalejší může a musí býti jenom jedno. Bůh jest nejdokonalejší, jest tedy jen jeden.

Rozum potvrzuje zjevení, že jest Bůh. Rozumem tak usuzujeme hlavně z přírody a ze svědomí.

Příroda jest rozumně spořádaná. Musel ji spořádati nějaký rozum. Tento rozum musí býti buď v přírodě neb mimo přírodu. V přírodě ovšem nikde není, musí tudíž býti mimo přírodu. Tím velikým Rozumem jest Bůh.

2. Ve svém nitru, ve svém svědomí cítíme radost z dobrého skutku, bázeň a strach po špatném činu. Radost a bázeň a strach svědčí, že jest někdo, kdo dobré odměňuje a zlé trestá.

Bůh jest spravedlivý Soudce, který dobré odměňuje a zlé trestá.

3. Bůh jest ve třech božských osobách Otec, Syn a Duch svatý.

Otec jest Bůh, Syn jest Bůh, Duch sv. jest Bůh, přece však toliko jeden jest Bůh. Tato pravda jest veliké tajemství boží. Tajemstvím jest proto, poněvadž nejsme nejdokonalejší a tudíž nemáme nejdokonalejší rozum. Jedině nejdokonalejší Rozum může pochopiti Podstatu a Přirozenost boží. Nejdokonalejší Rozum jest však toliko Bůh sám. Proto Bůh sám sebe nejdokonaleji poznává.

4. Syn se vtělil, aby nás vykou-

pil. Syn boží vzal na sebe podobu lidskou. Stal se člověkem, nepřestal však býti Bohem. Jest Boho-
člověkem. Nazývá se Ježíš Kristus.

Žil mezi námi po 33 let lidským životem a skrytým životem božským. Projevoval se ve svém lidském životě jako Bůh svým dokonalým životem, svým učením, které jest bez vady a chyby, a svými zázračnými skutky. Byl ukřižován, zemřel. Vlastní mocí třetího dne vstal z mrtvých a vstoupil na nebesa.

Sídlí nyní v nebesích, jako Bůh a člověk. Jest ale přítomen dále mezi námi na zemi zvláštním způsobem s božstvím i člověčenstvím svým. Jest přítomen jako Bůh a člověk s duší, tělem, krví v Nejsv. Svátosti Oltářní, pod způsobou chleba a vína, abychom jej mohli přijímati, a aby se nekrvavým způsobem mohl za nás obětovati, to

jest, aby nám stále přivlastňoval ovoce sv. kříže, zásluhy svého umučení.

5. Duše lidská neumírá, žije i po smrti. Jest duch.

Duch nemůže zemřít, to jest rozpadnouti se ve své součástky. Není složen z nějakých součástí. Protože se nemůže rozpadnouti, musí nevyhnutelně trvati stále. Pán Ježíš, Pana Maria a mnohé duše svatých se zjevili. Tímto zjevením potvrzují pravdu, že duše lidská jest nesmrtelná. Nejzávažnějším však důkazem této pravdy jsou slova Pána Ježíše. Ježíš Kristus neustále zdůrazňuje tuto vznešenější stránku naší bytosti. Tělo klade vždy na místo podřadné.

6. Bez milosti boží nemůžeme nic dobrého činiti, tím méně dostati se do nebe. Milost boží nám zasloužil Pán Ježíš svojí smrtí na

kříži a neustále nám ji získává a zpřítomňuje v oběti mše sv. My pak spojujíce se s těmito zásluhami P. Ježíše vyprošujeme si milost modlitbou a jinými dobrými skutky. Milost boží plyne obzvláště do duše naší, když přijímáme hodně sv. svátostí.

II.

ZÁKLADNÍ POVINNOSTI NÁBOŽENSKÉHO ŽIVOTA.

Pravý náboženský život vyvěrá ze srdce věřícího, zbožného, čistého a dobrého.

Srdce věřící věří v Boha, Bohu, Kristu a Církvi. Věřící v Boha a Bohu, poněvadž jest Bůh nejvyšší Pravda. Bůh se nemůže mýlit, klamati, ani nemůže býti oklamán. Věřící Kristu Pánu, poněvadž Kris-

tus Pán jest pravý Bůh. Věří Církvi sv., poněvadž ji chrání, vede a řídí Duch sv. Církev sv. jest ve svých člancích víry a mravů, to jest ve svém učení neomylná a to mocí Ducha sv. Duch sv. jí propůjčuje neomylnost. Duch sv. jest třetí božská osoba, pravý Bůh. Když věříme Církvi sv., věříme Duchu sv., Pánu Bohu. Věřící srdce uznává papeže za nejvyšší hlavu Církve.

Srdce zbožné žije z milosti boží. Tuto milost přijímáme svátostmi. Jest nám zasloužena obětí Ježíše Krista a vyprošujeme si ji pro sebe modlitbami a dobrými skutky. Člověk srdce zbožného užívá pilně a hodně prostředků ke své spáse. Srdce zbožné se rádo modlí, bývá zbožně přítomno mši sv. a přijímá hodně a často sv. svátosti.

Srdce čisté se cvičí v sebezáporu.

Chrání se i stínu hříchu. Snaží se vždy plniti vůli boží, jak ji poznává z přikázání božích a z vedení a vnuknutí Ducha sv. Bojí se urazití Pána Boha.

Srdce dobré rádo pomáhá svým bližním. Rádo odpouští a modlí se i za své nepřátele.

Hlavní povinnosti dobrého života katolického jsou:

Denně se modliti. V neděli a zasvěcený svátek býti přítomen při celé mši sv. Přijímati hodně a často sv. svátosti. Přemáhati sebe a konati skutky lásky k bližnímu. Tím dospějeme vnitřního štěstí, spokojeného svědomí a jednou štěstí věčného. Království boží jest ve vás.

III. VYZNÁNÍ VÍRY.

Vyznání víry skládá se ze *dvanácti článků*.

První článek jedná o Bohu. Jest jeden Bůh ve třech božských osobách, Stvořitel světa, všech bytostí duchových i hmotných.

Druhý článek učí o Ježíši Kristu. Vtělený Syn boží se nazývá Ježíš Kristus. Jest naším Pánem, naším Vykupitelem, Spasitelem.

Třetí článek vysvětluje původ Pána Ježíše. Od věčnosti jest Bohem, v čase se stal člověkem mocí Ducha sv. a narodil se z Marie Panny.

Čtvrtý článek jedná o našem vykoupení. Trpěl, ukřižován byl, umřel a pohřben jest. Vykoupil nás svojí smrtí. Dal za nás výkupné, sama sebe, Otci nebeské-

mu. Vyrovnal hříchy naše. Každý člověk může být spasen, když do opravdy chce, neboť vykoupení Pána Ježíše se vztahuje na všechny lidi. Nebude spasen jedině ten, kdo zatvrzele odmítá zásluhy Pána Ježíše a nechce si je přisvojiti.

Pátý článek jedná o pečetí naší víry. Vstal z mrtvých, přemohl smrt. Zpečetil tak svoje učení, že je pravé, že jest Synem božím a že my také jednou z mrtvých vstaneme.

Šestý článek vyjadřuje slávu Páně v nebesích.

Sedmý článek mluví o příštím velikém soudu světa.

Osmý článek jedná o třetí božské Osobě, o Duchu sv., Posvětiteli, Původci vši milosti a svatosti.

Devátý článek mluví o království božím na zemi, o Církvi katolické a o království božím na

věčnosti, o obcování svatých. Pravda o obcování svatých nás seznamuje, jaký poměr zaujímají členové Církve Ježíše Krista na zemi, v nebi a v očistci. V nebi jsou členové Církve svaté oslaveni. V očistci trpí, očišťují se duše lidské a připravují se ke vstupu mezi své oslavené bratry a sestry. Na zemi členové Církve Páně zápasí, snaží se o svoje spasení pravou vírou a ctnostným životem. Za tím účelem sílí se prostředky milosti a učením katolickým. Svatí v nebi prosí za duše v očistci a za nás na zemi. Duším v čistci můžeme pomáhati dobrými skutky. Katoličtí křesťané na zemi vzývají důvěrně svaté v nebi za přímlovu.

Desátý článek hlásá odpuštění hříchů kajícím.

Jedenáctý článek uvádí, co se stane s naším tělem po smrti. Když

se oddělí duše naše od těla, tělo přestane žít a počne se rozpadá-
vati ve své součástky. Prach jsi a
v prach se obrátíš. Na konci světa
mocí boží, ne silami přírodními,
aniž silou nějaké jiné stvořené by-
tosti, shromáždí se určité součást-
ky těla lidského. Vytvoří se nové
tělo. Těchto těl ujmou se zase duše
lidské a oživí je. Mocí boží ovlád-
nou svoji schránku. Těla zlých bu-
dou ošklivá, poněvadž jejich hří-
chy a nepravosti proniknou z duše
skrze tělo. Budou zjevný všem li-
dem jejich hříchy. Těla dobrých
se budou stkvíti jako hvězdy ne-
beské. Krásou jejich ctnosti, krá-
sou posvěcující milosti boží a krá-
sou Syna Božího, který v nich sídlí,
se naplní jejich bytost. Nevýslovné
štěstí plyne z tohoto přeblaženého
spojení Ježíše Krista s duší lidskou.

Dvanáctý článek jedná, co se sta-

ne s naší duší po smrti a co se stane po z mrtvých vstání s tělem i s duší. Po soudu božím na konci světa půjdou zavržení do ohně věčného a oslavení následovati budou Beránka božího do věčné slávy, do věčného Jerusaléma, svatého města, kde nebude smrti, pláče ani bolesti.

Vyznání víry zní: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země. — I v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, — jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, — trpěl pod pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel i pohřben jest — sstoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých — vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, — odtud přijde soudit živých i mrtvých. — Věřím v Ducha svatého, — svatou Církev obec-

nou, svatých obcování — odpuštění hříchů — těla vzkříšení — a život věčný. Amen.

IV.

DESATERO.

Desatero božích přikázání určuje, jakým způsobem se má bráti život lidský, aby byl prožíván podle vůle boží.

Zní: 1. V jednoho Boha budeš věriti. — 2. Nevezmeš jména božího nadarmo. — 3. Pomni, abys den sváteční světil. — 4. Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře se ti vedlo na zemi. — 5. Nezabiješ. — 6. Nesesmilníš. — 7. Nepokradeš. — 8. Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému. — 9. Nepožádáš manželky bližního svého. — 10. Aniž požádáš statku jeho.

Desatero božích přikázání vyjadřuje povinnosti k Bohu, k sobě a k bližnímu.

První tři přikázání vyjadřují povinnosti k Bohu a dají se shrnouti v první přikázání lásky: Milovati budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, z celé duše své, ze vší síly své a ze vší mysli své.

Ostatních sedm přikázání vyjadřuje povinnosti k sobě a k bližnímu. Jsou vyjádřena druhým přikázáním lásky: Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.

Hlavní povinnosti k Bohu jsou tyto: Věřiti v Boha, Bohu, Kristu a Církvi. Doufati v odpuštění hříchů a nebeskou blaženost. Milovati Boha. Ctíti Boha. Modliti se k němu. Zbožně obcovati mši sv., zvláště v neděli a ve svátek. Často a dobře přijímati sv. svátosti. Míti v úctě jméno boží. Uctívati Pannu

Marii, svaté a světice boží. Sliby Bohu učiněné věrně plnit. Světiti dny nedělní a sváteční. Ustanovené posty zachovávat i býti věrným a poslušným dítkem katolické Církve.

Hlavní povinnosti k sobě jsou: Chrániti se dobrovolných hříchů. Zapírat se, přemáhati pokušení, vyhýbat se blízké příležitosti ke hříchu. Nedávati pohoršení bližnímu. Chrániti si život i zdraví těla. Míti v uctivosti své tělo. Chrániti si nevinnost a čistotu srdce. Dobře hospodařiti se svým majetkem. Býti pravdomluvným a čestným. Býti ostražitým v myšlenkách, žádostech, řečech, v pohledech, v naslouchání a ve skutcích.

Hlavní povinnosti k bližnímu jsou: Míti v uctivosti své rodiče, za ně se modliti, je podporovati, je poslouchati. Rovněž tak i své vy-

chovatele míti v úctě. Milovati svoji vlast. Přinášeti oběti za vlast. Nedávati pohoršení. Dávati dobrý příklad. Neškoditi zdraví a životu bližního. Nesváděti jiné ke hříchům potupným, duši a tělo zne-
svěcujícím. Nekrásti. Čest a dobré jméno bližního v úctě míti. Chrá-
niti jeho majetek duchovní i hmot-
ný a dávati každému, co mu ná-
leží.

V.

PŘÍLEŽITOST A POKUŠENÍ KE HŘÍCHU.

Velmi dobře se daří milosti bo-
ží tam, kde člověk se varuje příle-
žitosti ke hříchu a kde člověk pře-
máhá pokušení ke hříchu.

Příležitost ke hříchu jest osoba,
věc, nebo místo, v jehož blízkosti

jsme přitahováni, nutkáni ke hříchu. Nejsme-li v blízkosti té nebo oné osoby, věci, nebo místa, nepozorujeme žádného svádění ke hříchu, anebo jen slabě.

Zpozorujeme-li takovéto příležitosti, jest naší povinností, abychom se jí varovali, neboť bychom mohli klesnouti do hříchu. V útěku je spása. Není-li možno od jisté osoby, nebo věci, nebo místa se vzdáliti, máme se aspoň v duchu modliti za pomoc boží. Nespoléhejte se však nikdy příliš na vlastní sílu.

Když vidí nepřítel, že jest někde slabé místo, tam nejvíce útočí. Podobně i my, kde jsme nejslabší, tam cítíme nejvíce pokušení, svádění ke hříchu. Na svoje slabiny nejvíce musíme dáti pozor. Jest třeba se cvičiti v odříkání a namá-

hati se, aby pokušení bylo co nej-
slabší.

Každý člověk, i ctnostný, má své slabiny. Podle vynořených pokušení je pozná. Někdo jest pokoušen vzhledem k víře. Někdo jest sváděn ke hněvu, někdo ke smyslnosti, někdo k pití a k nemírnému jídlu, ke krádeži, ke lhaní, k utrhání na cti, k lenosti, k závisti, k lakomství atd.

Proti tomu jest třeba pracovati: modlitbou, sv. svátostmi, sebepřemáháním a cvičbou v opačných ctnostech.

Kdo jest sváděn k nevěře, ať se vzdělává v náboženství a vzbuzuje často tři božské ctnosti. Kdo ke hněvu, ať nevybuchne hned, nýbrž ať se chvílku modlí. Kdo ke smyslnosti jest sváděn, ať vzývá o pomoc Matku boží a ať přemýšlí o smrti a soudu božím. Dobře jest

myslití ihned na něco jiného, aby duše měla jiný myšlenkový pokrm. Kdo jest náchylný k nemírnému pití a k jídlu, ať ochotně snáší žízeň a hlad, aby sílil vůli proti této smyslnosti. Kdo ke krádeži, ať myslí na hanbu, která by ho stihla, na vševědoucnost boží, a na malichernost věcí světských. Lhaní se přemáhá denním zpytováním svědomí atd.

VI.

POSLEDNÍ VĚCI ČLOVĚKA.

Tyto jsou poslední věci člověka: smrt, soud, nebe nebo peklo.

Každému jest usouzeno zemřítí. Nevíme však kdy, kde a jak. Dobrým životem nebo upřímným pokáním máme vždy býti připraveni na rozkaz Pána Boha odejítí na věčnost.

Smrt jest oddělení duše od těla. To jest smrt tělesná. Jest však smrt daleko horší, smrt duchovní. Tato nastává, když se hříchem těžkým zničí milost posvěcující v duši. Posvěcující milost se odděluje od duše.

Má tedy býti dvojí život v člověku duchovní, nadpřirozený a tělesný či přirozený. Životem nadpřirozeným žije člověk, když se těší posvěcující milosti boží ve své duši. Jest prost těžkého hříchu. Život tělesný působí duše v těle lidském. Tento život tělesný jest podmíněn hlavně duší, která propůjčuje tělu, že může projevovati život rozumný a svobodný. Dále zapříčiňují život těla síly životní a to živočišná a rostlinná. Silou rostlinnou roste a rozmnožuje tělo lidské svoji stavbu. Silou živočišnou se vytváří tělo, aby bylo schop-

no žítí na zemi za podmínek, které jsou zde dané. Touto silou jest odloučeno od ostatní hmoty v samostatý celek, v jedince.

Soud jest dvojí soukromý ihned po smrti, soud duše. Soud duše rozhodne již o osudu každého zvláště. Duše lidská odchází buď do nebe, do očistce nebo do pekla. Rozsudek se děje podle naprosté spravedlnosti boží. Každá duše odsouzená jest přesvědčená, že se jí nestala křivda, nýbrž, že se stalo podle nejdokonalejšího práva božského i lidského a že musí si vinu dávatí sama sobě a svým svůdcům.

Soud obecný bude ke konci světa, kdy všichni lidé s duší i s tělem souzeni budou.

Nebe jest místo blaženosti bez konce. V očistci se duše připravují do nebe. Peklo jest věčný žalář.

POTŘEBNOST SV. SVÁTOSTÍ.

První lidé v ráji po svém stvoření byli velmi dokonalí. Nic nedokonalého nemůže zajisté Bůh stvořiti. Měli přijíti po jistém čase s duší i s tělem přímo do nebe. Nebe si však měli zasloužiti. Bůh jim dal jedno, snadné přikázání. První lidé však nezachovali ono přikázání. Klesli do hříchu. Hřích tento se nazývá dědičný, poněvadž jej všichni lidé dědí.

Hříchem dědičným vypadl člověk ze svého neporušeného, nadpřirozeného stavu do stavu porušenosti podle duše a podle těla klesl pod moc zákonů přírodních.

Před hříchem dědičným byla jeho duše nesmrtelná a svatá. Rozum jasně a správně rozvažoval, usuzoval a poznával. Vůle se klo-

nila k dobrému. Tělo lidské silným vlivem duše neporušené a zakotvené v řádu nadpřirozeném bylo rovněž nesmrtelné a nepodléhalo zákonům přírodním. Panovalo nad přírodou. Nemohlo býti nemocno, poraněno, ani zničeno. Smrt a utrpení člověkem nevládly.

Po hříchu dědičném duše klesla ze svého řádu nadpřirozeného. Přestala býti svatou. Rozum se zatemnil, počal blouditi, zvláště ve věcech vyšších, nadpřirozených. Odtud pocházejí nepravá bludná náboženství. Vůle se naklonila ke zlému. Odtud zase vychází zlá žádostivost, která si člověka mocně a zlobně podmaňuje. Tělo padlo v moc zákonů přírodních a ty na něm stále hlodají, až tělo se ničí, onemocňuje, poraňuje se a kácí se v hrob. Jest vydáno na pospas všem nárazům přírody. Konečně

opouští duše tělo. - Člověk umírá.

Bůh se však slitoval nad tímto ubohým stavem člověka. Seslal Vykupitele, jenž dal Bohu zadostiučinění za spáchané hříchy. Mimo to zjednal nám pomoc, milost boží, kteroužto milostí podporujeme, pozvedáme kleslou naši přirozenost.

Milost boží se nám uděluje sv. svátostmi.

VIII.

MILOST POSVĚCUJÍCÍ.

Každá duše nebude míti stejnou oslavu a blaženost v nebesích. Bude se to řídit podle množství a síly posvěcující milosti, v jaké duše odchází na věčnost. Každá duše však v nebi bude se svojí blažeností spokojena, poněvadž bude jen své blaženosti schopná a plná a ne druhé, třeba i vyšší.

Milosti posvěcující nabýváme již zde na světě křtem sv. a pokáním. Rozmnožuje se biřmováním, nejsv. Svátostí, pomazáním nemocných, svěcením kněžstva, stavem manželským a někdy také pokáním. Může býti rozmnožována ostatními dobrými skutky, když byly vykonány v posvěcující milosti boží.

IX.

SPOLUPŮSOBENÍ S MILOSTÍ BOŽÍ.

Milost boží jest podobná zdraví a síle tělesné. Síla tělesná jest utajena v našem těle, v kostech a sva-lech. Působí jen tenkrát, když chceme vykonati nějakou práci. Pak musíme za pomoci této síly tělesné se namáhati, abychom vykonali to, co jsme si předsevzali. Čím

více se namáháme, tím spíše dojdeme cíle a nad to ještě se rozmnoží v nás síla. Tužíme se.

Podobně má se to i s milostí boží. Jest to ukrytá síla nebeská v naší duši, která se zvláště projevuje, když chceme konati dobro a odmítnouti hřích. Tato síla duševní slouží k tomu, abychom zdokonalili svoji bytost, abychom odporovali hříchům a dospěli tak věčného svého cíle. Milost boží působí zušlechtění naší bytosti jen tenkrát, když chceme a také s ní spolupůsobíme. Ovšem, kde člověk nemůže spolupůsobiti, tam Bůh ve své lásce působí, pomáhá sám svojí milostí. Kdo však zúmyslně odporuje milosti boží, v tom milost boží nepůsobí, — nedojde svého cíle. Na nás se vyžaduje, abychom alespoň chtěli, aby milost boží v nás působila.

Vyšším stupněm jest, abychom chtěli s ní *spolupůsobiti*. Ještě vyšším stupněm jest, abychom chtěli *odstraňovati statečně překážky*, překázející milosti boží. To jsou hříchy a náklonnosti ke zlému, příchynost ke tvorům. Velkým činem jest, když nejenom že chceme, ale dokonce i dle slabých sil svých se vynasnažujeme za každou cenu překážky *odstraňovati* pokáním a kajícími skutky. Velmi důležitým a také nejvyšším stupněm spolupráce s milostí boží jest, abychom se chtěli *cvičiti* a také *cvičili* v různých ctnostech, spějíce k dokonalosti.

K této spolupráci nám pomáhají různá nábožná cvičení, různé pobožnosti, mše sv., sv. svátosti, přemáhání a krocení těla. Jest nutno stále *podřizovati* tělo duchu, *vykonávati* skutky milosrdenství, tr-

pělivě snášeti kříže a co jest odporné naší přirozenosti, bolesti, bídu, opovrhování, potupy, hlad, žízeň atd.

Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sám sebe a vezmi kříž svůj a následuj mne. Sv. Matouš 16, 24.

Nábožnost čistá a neposkvrněná před Bohem a Otcem je tato: Navštěvovati sirotky i vdovy v soužení jejich a zachovati se neposkvrněným od toho světa. Sv. Jak. 1, 27.

To jest pravé náboženství v duši: Sebe sama neposkvrněného zachovávat od světa a pomáhati bližním.

Jest nutno rozeznávat pravou zbožnost a prostředky ke zbožnosti. Mnozí zaměňují prostředky za zbožnost. Pilně se modlí, chodí do kostela, přijímají sv. svátosti, domnívají se, že tím již jsou dokona-

lými, svatými. Modlitba, mše sv., svátosti jsou prostředky ke svatosti. Pravá svatost jest vycvičená duše v sebezáporu, v dobrém a v lásce k bližnímu. Dobře užívané prostředky jsou mohutnými pomůckami k pravé zbožnosti a svatosti.

Pravá svatost požaduje srdce zbožné, čisté a dobré. Srdce zbožné vroucně miluje Boha. Dokazuje to přesným zachováváním přikázání, plněním vůle boží. Lne jako dítě ke své Církvi. Srdce čisté miluje sebezápor, oškliví si hřích a miluje ctnost. Srdce dobré miluje účinně svého bližního. Ze všech sil mu pomáhá, odpouští, hlavně snaží se o to nejvíce, aby všichni spaseni byli.

K tomu jest třeba milosti boží, síly v duši, kterou musíme v duši neustále chovati a s ní spolupra-

covati, abychom došli věčné slávy.

Bude korunován na věčnosti jen ten, kdo dobře užíval milosti boží.

X.

PŮSOBNOST SV. SVÁTOSTÍ.

Každá svátost svým způsobem napomáhá slabé lidské přirozenosti, aby člověk ponenáhlu mohl se dopracovati jisté mravní výše, jisté velikosti, dokonalosti dle vůle boží.

Svátosti jsou ustanoveny hlavně pro duši, k zušlechtění duše. Někdy však také napomáhají zároveň i tělu.

Svátostí jest sedm: křest, biřmování, nejsv. Svátost oltářní, pokání, pomazání nemocných, svěcení kněžstva, stav manželský.

Křtem sv. vypuzuje se z duše silou posvěcující milostí hřích dědičný a u dospělého také hříchy osobní. Nabýváme posvěcující milosti boží, svatosti duše. Duše naše jest nejenom nesmrtelná, kterážto vlastnost jí nemůže býti odňata, patří to zajisté k přirozenému obrazu božímu, nad to ještě se milostí boží stává svatou. Rozum jest osvětlovaný, prozařovaný Duchem sv. a vůle podporována jest milostí boží, že se může skláněti, napřimovati k dobrému.

Na tělo křest sv. nepůsobí. Tělo lidské zůstává totéž jako před křtem. Tělo lidské jest podřízené všem útrapám pozemským, které vyplývají z podřízenosti silám přírodním.

Do duše se vtiskuje nezrušitelné znamení křesťana. Pokřtěný člověk se stává zvláštním majet-

kem Ježíše Krista, dědicem nebeského království.

Člověk však nežije pouze malou chvíli, ale žije na zemi dlouhou řadu let. Přichází do rozumu a musí řídit svůj život dle zákonů božích. Prodělává rozmanitá duchovní nebezpečnosti. Rozhoduje se téměř každým okamžikem, zda věrným chce zůstat Bohu, či nikoliv. Aby Bohu věren zůstal, jest mu třeba zvláštní pomoci boží. Tuto dostává ve svátosti biřmování od Ducha sv., posílnění ve víře a ve ctnosti.

V biřmování uděluje se člověku zvláštním způsobem Duch sv., aby jej vyzbrojil svým světlem, svojí silou. Biřmování jest doplňkem křtu sv. Biřmováním se rozmnožuje milost boží, vtiskuje se druhé nezrušitelné znamení do duše, bojovníka Kristova. Člověk má to-

tiž zápasiti ve svém životě s nepřitelem své spáasy. Duch sv. ve sv. biřmování uděluje biřmovanci sílu, aby byl pevný v pravé víře, stálý v ctnostném životě. Proto mu uděluje sedm svých darů: dar moudrosti, rozumu, rady, umění, síly, pobožnosti a bázně boží.

Biřmování prospívá člověku již v těch letech, kdy si počíná jako dítě svůj vlastní život duchovní vytvářeti a zřizovati, kdy mu nastávají také mnohé obtíže duchovní.

Má-li člověk býti živ, musí jísti. Také duše potřebuje pokrmu duchovního. Podle slov Krista Pána jest pro duši pokrmem slovo boží. Slovem božím jest buď učení Ježíše Krista, zjevení boží, nebo Ježíš Kristus sám, neboť On jest Slovo Tělem učiněné.

Ježíš Kristus, Slovo vtělené,

jest přítomen v pravdě, podstatně a celý pod způsoby chleba a vína a nazývá se Nejsv. Svátost Oltářní.

Kdo nepožívá pokrmu duchovního, duševně zahyne. Zde na světě klesne do těžkých hříchů, po případě do nevěry a šine se k odpadu od katolické víry. Na onom světě pak propadne do věčných propastí, trestů.

Nejsvětější Svátost rozmnožuje milost boží, očišťuje od všedních hříchů, tlumí zlou žádostivost, odpouští něco z časných trestů, chrání před těžkými hříchy, zaručuje tělu slavné zmrtvýchvstání a po vzkříšení nadpřirozený duchovní stav těla. Duši i tělu zajišťuje věčnou slávu a blahoslavenství. Spojuje již zde na zemi duši s Bohem a připravuje věčné splynutí s Pánem Bohem v nebesích.

Vinou naší zlé žádostivosti klesá člověk často do hříchů buď lehkých, nebo těžkých. Lehký hřích jest lehké poranění duše, dá se léčiti rozmanitým způsobem i bez svátosti pokání. Ale těžký hřích jest smrtelná rána v duši, těžká nemoc. Tu chce uzdraviti Bůh pouze ve sv. pokání skrze knězezpovědníka. Když se nemůže někdo vyznati z těžkých hříchů, zastupuje svátost pokání dokonalá lítost.

Pokání léčí smrtelné rány duše, smrtelný hřích. Duše ve smrtelném hříchu jest jakoby ve smrti, neboť milost posvěcující, která obživuje duši, se odloučila od ní.

Hodným pokáním získáváme odpuštění hříchů smrtelných, trestů věčných, hříchů všedních a některých časných trestů. Do duše se nám vlévá milost posvěcující a

dostáváme ještě zvláštní milosti, abychom se mohli chrániti hříchů, které jsme páchali.

Kdo přijímá pokání již ve stavu posvěcující milosti, tomu se milost boží rozmnožuje.

Každému člověku jest stanoven, aby vyrovnal dluh — vinu, za hřích dědičný. — Musí zemřít. Před smrtí přibližuje se k člověku opět milost Ducha sv. Kněz uděluje těžce nemocnému svátost pomazání nemocných.

Pomazáním nemocných či posledním pomazáním odpouští se ještě hříchy, ze kterých nemocný nemohl se z jakýchkoli nezaviněných důvodů vyznati. Ulehčuje mu v duši Pán. Polehčuje mu v nemoci. Rozmnožuje milost boží. Dává sílu k boji poslednímu. Připravuje si jej pro nebe, ano někdy

mu vrací i ztracené zdraví, sloužili to ke spáse jeho duše.

Sv. svátosti však musí někdo udělovati, musí také někdo vésti lid k nebesům. Proto Pán Ježíš ustanovil *svěcení kněžstva*. Tato svátost význačným zvláštním způsobem rozmnožuje milost boží, dává sílu k většímu tlumení zlé žádostivosti. Kněz se stává zvláštním majetkem božím, věnem božím, sacer-dos. Vytržen jest z obcování tohoto světa a vtržen jest ve vyšší život. Duši kněze se vtiskuje slavné znamení kněze, přítele Ježíše Krista, společenství zájmů božích. Dostává také milost druhé lidi vésti k nebesům. Skrze kněze rozmnožuje se počet dítek božích na zemi a zalidňuje se nebe.

Pomocníky kněze jsou manželé, rodiče. Také oni jsou v užší okruhu pomocníky božími v rozši-

řování království božího u sebe i ve svých dítkách.

Aby tento úkol dobře vykonali, musí katoličtí snubenci přijmouti *svátostné milosti stavu manželského*. Do stavu manželského se má vstupovati ve stavu posvěcující milosti boží. Proto před sňatkem katoličtí snoubenci přijímají pokání a Nejsv. Svátost Oltářní. Tato svátost poskytuje snoubencům rozmnožení posvěcující milosti a milost státi se dobrými pomocníky Stvořitele a zdatnými vychovateli svých dítek. Nebe náleží dobrým katolickým manželům a jejich dítkám.

XI. BIŘMOVÁNÍ.

Svátost biřmování má přijmouti každý katolický, dospívající křesťan, poněvadž každý kráčí vstříc

bojům za spásu své nesmrtelné duše. Kdo tuto svátost nepřijímá, buď ji podceňuje, nebo jí pohrdá, dopouští se těžkého hříchu. Biřmování se má přijmouti ve stavu posvěcující milosti boží. Kdo by ji přijímal ve hříchu smrtelném, přijímá ji sice platně, ale dopouštěl by se svatokrádeže.

K biřmování se musíme připravit. Příprava záleží v dostatečné výuce náboženské, v čistotě duše a v čistotě obleku. Jest to krásná slavnost katolické Církve.

Z náboženství jest třeba znáti a věřiti základní pravdy sv. víry, desatero, sedmero svátostí, poslední věci člověka, poučení o sv. biřmování a základní povinnosti náboženského života. Čistotu duše docílíme pokáním a zdobíme ji přijetím nejsv. Svátosti a vzbuzením božských ctností.

Při biřmování má se zaručiti za svého chráněnce kmotr, za dívku kmotra. Tito mají býti katolíky, již také biřmovanými a různí od kmotrů křestních. Nekatolíci nemohou býti kmotry, poněvadž katolické věci náleží věřícím katolické Církve. K sv. biřmování si biřmovanec vybere jméno některého světce nebo světice. Nekatolická jména se nepřipouštějí.

Šat má býti k sv. biřmování čistý třebas byl i chudý. Má vynikati však cudností a katolickou ušlechtilostí. Nepřístojné obleky urážejí tuto vznešenou svátost a Ducha svatého.

XII.

SEDM DARŮ DUCHA SV.

Dary Ducha sv. nám pomáhají, abychom žili nadpřirozeným živo-

tem, důstojným katolického křesťana. Jest jich sedm:

1. *Dar moudrosti* nám pomáhá, abychom dobře a s radostí poznávali a oceňovali velebnost a dokonalost boží. Z toho vzniká v nás láska k Bohu a k věcem nadpřirozeným. Z lásky k Bohu pak jsme ochotni všechno pořádati dle vůle boží a k našemu duchovnímu prospěchu. Vedeme život čistý a ušlechtilý. Býváme rozvážnými ve volbě dobrého proti zlému.

2. *Dar rozumu* bystří náš rozum, přirozenou mohutnost v duši, jasní naše úvahy a úsudky, takže snadno vnikáme ve smysl svatých pravd a snadno rozeznáváme pravdu od lži, dobro od zla.

3. *Dar rady* nám pomáhá, abychom i v nejtěžších případech rozeznávali a zvolili dobro a pravdu.

4. *Dar umění* nás uschopňuje,

abychom ze zjevných pravd si vytvořili pevné přesvědčení a podle toho přesvědčení abychom se cvičili v největším umění, to jest ve svatosti.

5. *Dar síly* posilňuje naši vůli, aby se rozhodla vždy pro dobro a pravdu, třebaš byly překážky sebe větší.

6. *Dar pobožnosti* nás nakloňuje k pravé zbožnosti, k pravému vnitřnímu náboženství. Zbožný člověk se rád zajímá o věci boží, nadpřirozené a klade je na první místo. Povznáší se k Pánu Bohu s dětskou důvěrou.

7. *Dar bázně boží* nám vnuká spasitelnou bázeň, abychom neuráželi hříchy svými Pána Boha. Jest počátkem moudrosti. Katolický křesťan, mající bázeň boží, jest statečným pro zájmy boží. Nemá

bázeň a stud pro své náboženské přesvědčení před lidmi.

XIII.

VLASTNÍ PŘÍPRAVA BIŘMOVANCE KE SV. BIŘMOVÁNÍ.

Nejprve má býti ten, kdo chce přijmouti sv. biřmování, vyučen aspoň v nejdůležitějších pravdách náboženských a poučen o sv. biřmování.

Má si vybrati jméno sv. patrona, kteréhož chce vzývati a v ctnostech následovati. Svatý ochránce má býti jiný, než kterého dostal u sv. křtu.

Biřmovanec si poprosí, aby mu dobrý katolík stál za kmotra. Kmotr za něho ručí, že bude svědomitým katolíkem a bojovníkem Ježíše Krista. Nemůže býti kmotrem otec, ani matka, kmotr křestní, dokonce ne jinověrec.

Biřmovanec si vyvolí sám jméno. Kmotr mu poskytne záruku, že bude žíti životem dobře katolickým a po případě nějaký dar na památku. Svatý patron jej vezme ve svou ochranu a přimlouvá se v nebi za něho. Duch sv. se mu věnuje zvláštním způsobem, tak že jest zvláštním chráněncem Ducha sv. Osvítí jeho rozum, posílí jeho vůli. Vyleje na něho hojnost milosti boží a sedm svých darů. Vtiskne mu nezrušitelné znamení bojovníka Kristova.

Má si vykonati devítidenní pobožnost k Duchu sv.

Aspoň devět dní před sv. biřmованиеm má se modliti nějaké zvláštní k Duchu sv. nebo aspoň obyčejné modlitby. Má míti úmysl a prositi Ducha sv., aby hodně a svatě tuto svátost přijal.

Má ozdobiti svoji duši posvěcu-

jící milostí boží dobrou sv. zpovědí a přijmouti zbožně Nejsv. Svátost Oltářní. V čistém šatě se má dostaviti v určenou hodinu do chrámu Páně, kde jest sv. biřmování.

XIV.

O ÚKONU SV. BIŘMOVÁNÍ.

Biřmovanci shromáždí se ve chrámu a čekají na příchod biskupa.

Když biskup přijede, kráčí chrámem řadami biřmovanců k oltáři. Žehná biřmovance. Tímto žehnáním vyprošuje jim a svolává na ně pomoc, aby hodně a dobře přijali svátost biřmování. Prosí, aby se jim dostalo těch milostí, které potřebují ke svému životu pozemskému. Prosí, aby se stali a byli

řádnými členy katolické Církve, aby jednou byli korunováni věčnou slávou jako stateční bojovníci Ježíše Krista. Biřmovanci se žehnají křížem klečíce.

Na to biskup se strojí v bohoslužebná roucha a některý kněz se modlí ve jménu biřmovanců hlasitě tři božské ctnosti. Biřmovanci vzbuzují dle slov modlícího se kněze v duši víru, naději a lásku. Dosvědčují a slibují, že chtějí v Boha věřit, v něho doufat, jeho milovati a že jsou ochotni jeho přikázání zachovávat.

Biskup vstupuje k oltáři. Nad biřmovanci klečícími vztahuje ruce a vyprošuje jim sedm darů Ducha sv. Sedm darů Ducha sv. jest sedm pomocí Ducha sv., aby rozum byl prostoupen světlem a jasem nebeským a vůle aby byla opásána silou nadpřirozenou k pře-

máhání nepřátel spásy a k získání nebeského štěstí a slávy.

Pak jde od jednoho biřmovance ke druhému, klade každému ruku na hlavu a palcem maže jej sv. křížmem ve znamení sv. kříže, říkáje při tom: »Znamenám tě znamením sv. kříže a posiluji tě křížmem spasení ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.« Vzkládání ruky biskupovy na hlavu biřmovance jest viditelné znamení, které naznačuje, že na něho sestupuje Duch sv. Mazání sv. křížmem jest viditelným znamením, že se propůjčuje duši biřmovance neobyčejné dary a milosti Ducha svatého. Duch svatý vytvoří v tu chvíli z křesťana bojovníka Ježíše Krista za víru a ctnost. Vtiskuje mu v duši nezrušitelné znamení zápasníka božího, což znázorňuje znamení sv. kříže. Biskup maže

biřmovance křížmem znamením svatého kříže na čele. Na čele mu kreslí kříž, aby pamatoval, že má s čelem zdviženým, to jest bez bázně, vyznávati svoji víru. Při tom biskup pronáší slovy to, co rukou činí. Viditelné znamení sv. biřmování jest projádřeno a provázeno slyšitelným znamením. Toto společné viditelné a slyšitelné znamení působí skutečnou neviditelnou milost v duši biřmovaného katolického křesťana mocí Ducha sv.

Nejsvětější Trojice boží svojí nevystihlou dobrotou a milosrdenstvím odívá a okrašluje svého tvo-
ra duchovní krásou a opásává jej nadzemskou silou. Nezrušitelné znamení trvá věčně v duši biřmovaného. Po smrti slouží buď k větší oslavě anebo promarnil-li milosti Ducha sv., k větší hanbě a

záhubě. Sv. biřmováním se nám skutečně věnuje zvláštním způsobem Duch sv., poněvadž se tak děje z vůle nejdokonalejší, z vůle Ducha sv. Projev vůle nejdokonalejší musí býti vždy skutečností.

Kříž sv. křížmem na čele, vzkládání ruky biskupovy na hlavu a slova biřmovací při tom jsou podstatným úkonem při sv. biřmování. Křížmo jest smíšenina olivového oleje s balsámem. V Církvi sv. se užívá trojího druhu svatých olejů: sv. křížma, oleje křtěnců, oleje nemocných. Tyto tři sv. oleje světí biskup na zelený čtvrtek při mši sv. Sv. oleje nemocných užívá kněz při pomazání nemocných, oleje křtěnců při sv. křtu a křížma při biřmování a sv. křtu.

Olivový olej znázorňuje, jak má býti duše obratná, aby se mocí Ducha sv. vysunula ze všech ná-

strah ďábelských. Balsám vyznačuje se vůní a neporušeností. Duše lidská má vydávati vůni ctnostného života a má býti prostá každého porušení od hříchu. Má býti proniknuta posvěcující milostí boží. Nemá býti prostoupena ošklivostí těžkého hříchu.

Biskup dává lehce každému biřmovanci políček, což znamená, že i potupu a pronásledování má biřmovaný trpěti pro jméno Ježíše Krista za víru katolickou.

Při těchto úkonech kmotr nebo kmotra drží pravou ruku na pravém rameni biřmovance. Běrou jej takto ve svoji ochranu, že budou nad ním bděti, aby byl dobrým katolickým křesťanem.

Naposledy opětně biskup se modlí nad biřmovanci od oltáře, uděluje jim požehnání a propouští je. Biřmovanec jest si vědom, že jest

nyní bojovníkem za víru a ctnost a že jest zvláštním chrámem Du-cha sv.

Chrání se těžkým hříchem poskvrniti chrám boží — sebe. Neboť kdo poskvrní chrám boží, toho zatratí Bůh.

XV.

CO ČINÍ BIŘMOVANEC PŘI SV. BIŘMOVÁNÍ.

1. Biřmovanci se rozestaví ve chrámu Páně v řadách, majíce lístky se svými jmény v rukou.

2. Před sv. biřmováním vzbu-
zují tři božské ctnosti. Božské ctno-
sti se modlí ve jménu všech biř-
movanců kněz s kazatelny. Biřmo-
vanci se modlí v duchu s ním, sle-
dujíce zbožnou myslí slova kněze.
Při tom klečí.

3. Potom biskup stojí u oltáře se modlí, aby Duch sv. sestoupil na biřmovance. Biřmovanci se modlí v duchu asi takto:

Ve jménu Otce, i Syna, i Ducha sv. Amen.

Přiď, svatý Duše, naplň svých věrných a oheň lásky své v nich rozněť. Amen.

4. Pak biskup vztahuje ruce na biřmovance:

Modleme se:

Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi nám skrze sv. křest milost znovuzrození a odpuštění hříchu dáti ráčil, vyšli nám s nebes sedmeronásobného Ducha svatého Utěšitele. Amen.

Ducha moudrosti a rozumu. Amen.

Ducha rady a síly. Amen.

Ducha umění a pobožnosti. Amen.

Naplň nás duchem bázně své a

vtiskni znamení kříže † znamení křesťanů dospělých duší našich.

Skrze Pána našeho Ježíše Krista, Syna tvého, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě téhož Ducha sv. Bůh po všecky věky věkův. Amen.

5. Nyní jde biskup od jednoho biřmovance ke druhému, vkládá ruku na hlavu jednoho každého z nich, maže na čele sv. křížmem a říká:

Znamenám tě znamením sv. kříže a posiluji tě křížmem spasení ve jménu Otce, i Syna, i Ducha svatého. Amen.

6. Na pravou líc dává lehký políček.

Přisluhující kněz stírá s čela biřmovance sv. křížmo. Sv. křížma se biřmovanec na čele nedotýká.

7. Biřmovanec na to kleká a

modlí se modlitbu, kterou dostává na památku sv. biřmování.

8. Na to kráčí biskup k oltáři, kdež se modlí. Biřmovanec se může modliti takto:

Modleme se:

Všemohoucí, věčný Bože, jenž jsi mne svátostí biřmování skrze pomazání sv. křížmem ve způsobu sv. kříže dospělým křesťanem a bojovníkem Kristovým učinil, dejž mně na přímluvu sv. patrona mého, aby Duch sv. stále ve mně přebýval a mne ve víře i v životě dle víry posiloval. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

9. Biskup naposled dává požehnání a propouští biřmovance: *Požehnej vás všemohoucí Bůh † Otec, † Syn † i Duch sv. Amen.*

Někde jest zvykem, že biskup mívá promluvu k biřmovancům

bud' před sv. biřmováním nebo po sv. biřmování.

Biřmovaný člověk má si často vzpomínati na sv. biřmování a statečně má zápasiti s nepřáteli svého spasení. Často též má vzbuzovati tři božské ctnosti a modlitbu *Všemohoucí věčný Bože atd., zvláště o svátcích svatodušních a ve výroční den sv. biřmování.*

*Vděčné srdce jest v první řadě
vděčné Bohu svému za po-
skytnuté milosti a dary ne-
beské!*

OBSAH:

Základní pravdy sv. víry	5
Základní povinnosti náboženského života	10
Vyznání víry	13
Desatero	18
Příležitost a pokušení ke hříchu . .	21
Poslední věci člověka	24
Potřebnost sv. Svátostí	27
Milost posvěcující	29
Spolupůsobení s milostí Boží	30
Působnost sv. Svátostí	35
Biřmování	43
Sedm darů Ducha sv.	45
Vlastní příprava biřmovance ke svatému biřmování	48
O úkonu sv. biřmování	50
Co činí biřmovanec při sv. biřmování	56

II. vydání 9—18 tisíc.

JOSEF HRONEK · F. SCHUMACHER

MŠE SVATÁ

*Názorné poučení o Mši sv.
pro mládež s 30 obrázky
Schumacherovými. - Vázáno
do zlaté aluminiové folie
za Kč 3.—*

Je to naučení o významu mše svaté
o liturgii, o vybavení oltáře, o posvát-
ných nádobách, rouchách atd. Knížka
obsahuje zároveň pobožnost ke mši sv.
a vše je provázeno uměleckými a ná-
zornými obrázky.

Vydalo nakladatelství
KROPÁČ & KUCHARSKÝ
V PRAZE II., SPÁLENÁ 23.

Též u knihkupců.

Výklad nejsv. obřadů Mše sv.

podává

SLOVEM I OBRAZEM

M. Pürner — P. M. Schaller O. S. B.

v knize

CHVALTE PÁNA V NEJSV. OBĚTI

Tato knížečka se slovem i obrazem snaží učiniti dětem nejsvětější oběť Mše svaté srozumitelnou a milou. Většina obrázků ukazuje, které úkony kněze pozorujeme za Mše sv. u oltáře. Jiné obrázky vysvětlují obsah mešních modliteb, ukazují co dělá kněz u oltáře, nač máme při modlitbě mysliti. Také jednotlivé úkony, které se za Mše sv. opakují, znázorněny jsou nápadnými značkami.

*Modlitby převzaty jsou
z Římského Misálu*

Str. 144. Přes 150 obr. a značek v textu !

Cena Kč 5.50.

Při hromadných objednávkách výhody !

Vydalo nakladatelství

**KROPÁČ & KUCHARSKÝ
V PRAZE**

Též u knihkupců.

Skvostný dar k sv. biřmování.

Novodobá, vzorná modlitební kniha
ARNOŠT OLIVA

SPÁSA DUŠE

Tato modlitební kniha věnuje se s velikou pozorností životu katolíka ve svátostech a v církevním roce. V praktickém uspořádání podává vše důležité pro katolického křesťana. Obsahuje hlavní pravidla víry, modlitby denní a příležitostné, Mši sv., svátosti, církevní rok, křížovou cestu, sv. růžence, litanie, sekvence a stručné životopisy svatých.

SPÁSA DUŠE

jest užitečnou a cennou památkou na svaté biřmování pro celý život.

V elegantní trvanlivé vazbě za Kč 12.—. V kůži skvostně vázaná se zlatou ořízkou Kč 30.—.

Nakladatelství

KROPÁČ & KUCHARSKÝ
PRAHA II., SPÁLENÁ 23.

Těž u knihkupců.

Vytiskla
„Propaganda“ Praha-Břevnov
Boleslavova 35.